

УДК 81'243:796.077.5

ПРОБЛЕМАТИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СФЕРІ СПОРТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Теличко М.В., Абрамів О.В.

Львівський державний університет фізичної культури

Гайдук М.С.

Національний університет «Львівська політехніка»

У статті досліджено основні проблеми викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах спортивного спрямування. Особливу увагу приділено інноваційним методам викладання та вдосконалення іншомовної спортивної комунікації.

Ключові слова: професійне спілкування, спортивна сфера, іншомовна спортивна комунікація, вищий навчальний заклад спортивного спрямування.

Постановка проблеми. Слід розвивати комунікативну компетенцію студентів вищих навчальних закладів і ті стратегії, які їм необхідні для ефективної участі у процесі навчання та у тих ситуаціях професійного спілкування, в яких вони можуть опинитися [1].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки педагогічні технології тісно пов'язані із широким застосуванням інформаційних технологій, студентам вищих навчальних закладів спортивного спрямування також повинні бути створені сприятливі умови для використання технологічних можливостей сучасних засобів зв'язку як для пошуку і отримання інформації, так і для розвитку пізнавальних і комунікативних здібностей.

Формування цілей статті. Розвиток спорту в Україні протягом останніх десятиріч спричинив появу підвищеного інтересу та все більшої популярності вивчення іноземної мови спортивного спрямування. Так, у більшості програм з іноземної мови для професійного спілкування зазначається, що створення Європейського простору вищої освіти висуває складні завдання щодо збільшення мобільності студентів, більш ефективного міжнародного спілкування, легшого доступу до інформації тощо. Тому слід розвивати комунікативну компетенцію студентів вищих навчальних закладів і ті стратегії, які їм необхідні для ефективної участі у процесі навчан-

ня та у тих ситуаціях професійного спілкування, в яких вони можуть опинитися, включаючи і спортивну сферу [1].

Виклад основного матеріалу. У наш час система вищої освіти орієнтується на демократизацію міжособистісних відносин. Сьогодні випускник вищої школи повинен мати високий рівень загального розвитку, володіти інформаційно-комунікаційною компетентністю, високим професіоналізмом і продуктивною адаптацією до умов, що змінюються. Все це веде до того, що педагогічна діяльність повинна носити інноваційний характер, що є одним з істотних факторів успішної освітньої діяльності вищого навчального закладу.

В останні роки все ширше стали застосовуватися інформаційні технології у вищих навчальних закладах, що представляють собою не тільки сучасні технічні засоби, але і нові підходи до процесу навчання. Що стосується навчання студентів іноземних мов, то завдання викладача полягає у тому, щоб створювати всі умови для практичного оволодіння мовою кожним студентом. Це передбачає вибір таких методів навчання, які дозволили б йому проявляти свою активність і свою творчість, у тому числі і в спортивному напрямку. На це і спрямовані сучасні інноваційні технології, пов'язані з використанням різних інформаційних технологій та інтернет-ресурсів [2].

Важливим компонентом у навчанні є формування і розвиток ефективності спілкування,

тобто наскільки зроблене повідомлення є зрозумілим, вдалим і доречним. Спеціалізований курс іншомовної спортивної комунікації потребує знань базових питань з різних дисциплін, таких як «Спортивний менеджмент» та інших.

Таким чином, можна зазначити, що викладання курсу «іншомовної спортивної комунікації» є сукупністю дій, направлених на:

1. Навчання, де мета досягається завдяки педагогічній майстерності викладача;

2. Мовну компетенцію, що формується і розвивається на основі типових ситуацій у професійному спортивному спілкуванні.

Особливість сучасного процесу гармонізації міжнародних стандартів освіти до наших умов вимагає впровадження відповідних методик навчання мови, які б вели до правильного розуміння та застосування професійної лексики, мінімізації лінгвістичних (семантичних, синтаксичних, прагматичних) невизначеностей, пов'язаних із засвоєнням лексичної бази.

При вивченні іноземної мови спортивного спрямування необхідно використовувати різноманітні методики, що дозволяють найбільш ефективно оволодіти навичками як усного, так і писемного мовлення.

У вищих навчальних закладах сьогодні робиться ставка на принцип варіативності, який сприяє побудові педагогічного процесу згідно певної освітньої моделі. На тлі розробок різних варіантів змісту освіти спостерігається народження нових ідей, а також введення в освіту поняття педагогічної технології. Педагогічна технологія – це сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів, що утворюють організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу.

Успішно пройшли перевірку часом такі педагогічні технології: різноманітні навчання; навчання у співпраці; індивідуальний і диференційований підхід до навчання; метод проектів. Всі вони сприяють розвитку освіти, передбачають вдосконалення педагогічних технологій і пов'язаних з ними методів, прийомів і засобів навчання, розвиваючих у студентів творче мислення і природний потенціал.

Педагогічні технології тісно пов'язані із широким застосуванням інформаційних технологій. Студентам вищих навчальних закладів спортивного спрямування також повинні бути створені сприятливі умови для використання технологічних можливостей сучасних засобів зв'язку як для пошуку і отримання інформації, так і для розвитку пізнавальних і комунікативних здібностей. Даний процес найуспішніше протікає за допомогою використання інформаційних та комунікаційних технологій навчання, що включають специфічні способи і технічні засоби (комп'ютери, аудіо- та відео засоби, телекомунікаційні мережі) для роботи з інформацією [3].

В даний час вищі навчальні заклади спортивного спрямування максимально використовують інноваційні технології у процесі навчання; періодично проводять семінари та конференції з впровадження таких технологій. Особистісно орієнтовані технології представлені технологіями

диференціації та індивідуалізації навчання, проектними технологіями.

Основними формами використання інформаційних технологій у вищих навчальних закладах спортивного спрямування є:

1. Мультимедійні заняття, які проводяться на основі комп'ютерних навчальних програм;

2. Заняття на основі авторських комп'ютерних презентацій ході лекцій, семінарів, доповідей студентів.

Так, за допомогою комп'ютерної програми PowerPoint викладачі організують серії мультимедійних занять, навчальних модулів, електронних навчальних посібників, які дозволяють інтегрувати аудіовізуальну інформацію, представлену у різних формах: графіків, слайдів, текстів, відеофільмів.

3. Тестування на комп'ютерах;

4. Телекомунікаційні проекти, робота з аудіо- та відео ресурсами в режимі онлайн;

5. Дистанційне навчання, що включає всі форми освітньої діяльності, здійснені без особистого контакту студента та викладача;

6. Голосовий чат, використовуваний для вивчення фонетики;

7. Лінгафонні пристрої.

Все це спрямовано на створення іншомовного середовища у процесі вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі спортивного спрямування. Так, для прикладу, комп'ютерні навчальні програми на заняттях з іноземної мови дозволяють здійснювати наступні форми роботи: відпрацювання вимови; робота над граматичним матеріалом; розширення словникового запасу; навчання письму; вивчення монологічного та діалогічного мовлення тощо.

Сьогодні, як відомо, пріоритет у пошуку інформації все частіше віддається Інтернету, який пропонує широкий вибір джерел, таких необхідних в освітньому процесі. Інформаційні ресурси мережі Інтернет успішно інтегруються в навчальний процес, допомагаючи вирішувати різноманітні завдання під час занять з іноземної мови. Це, для прикладу:

1. Формування навичок читання;

2. Поповнення словникового запасу мови, що вивчається;

3. Вдосконалення писемного мовлення, наприклад при написанні відповідей співрозмовнику;

4. Вдосконалення аудіювання на основі оригінальних звукових текстів мережі Інтернет;

5. Знайомство з культурою, мовним етикетом, особливостями мовної поведінки, спортивною термінологією країни, мова якої вивчається;

6. Вдосконалення вміння монологічного та діалогічного висловлювання;

7. Формування мотивації до іноземної мовленнєвої діяльності і знання специфіки академічного письма [4].

При вирішенні вище зазначених завдань створюються реальні умови для розширення кругозору студентів, їх самоосвіти, вміння організувати самостійно та науково-дослідну роботу. Пропонується створення інтернет-бібліотек для полегшення пошуку у мережі Інтернет. Однак, для ефективної роботи такого ресурсу важливо підготувати допоміжні сторінки, що будуть містити найбільш цінні джерела інформації з досліджуваної проблематики у галузі спорту.

Тут важливо зрозуміти, що інформаційні інтернет-ресурси зі спортивної проблематики сприяють також і формуванню комунікативної компетентності у цій сфері. Хоча ці ресурси і не є навчальним матеріалом, тим не менш, вони дозволяють працювати з автентичними текстами, що служить джерелом мотивації для студентів, а отже, можуть використовуватися у навчальному процесі.

В рамках курсу викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах спортивного спрямування мають розглядатися такі питання: як розповісти про свій вид спорту та історію його виникнення і розвитку; як представити себе та свої досягнення у певному виді спорту; моделювання зустрічей та переговорів; моделювання телефонних розмов; опис особливостей певного виду спорту.

Водночас у зв'язку з бурхливим розвитком міжнародних стосунків у галузі спорту та залученням все більшої кількості спортсменів до міжнародної співпраці, в англійській мові, що використовується як мова міжнародного співробітництва, відбуваються значні зміни [5]. Проте, після вивчення курсу іншомовної спортивної комунікації, студенти матимуть наступні переваги:

1. Зможуть спілкуватися з більшою впевненістю;
2. Вмітимуть чіткіше та вільніше висловлюватися;
3. Успішно прийматимуть участь у переговорах;
4. Покращать письмову мову, включно з написанням електронних листів;
5. Розширять власний словниковий запас;
6. Краще засвоять граматику іноземної мови, що вивчалася;
7. Успішно працюватимуть в інтернаціональному оточенні.

Слід врахувати і той аспект, що при спілкуванні спортсменів між собою, дискусії часто поширюються на ширше коло питань. Тому викладач повинен дати можливість студентам потренуватися у розмовах на більш загальні теми, наприклад такі, як поточні новини; питання суспільства та довколишнього середовища; політичні питання; освіта та тренінги; реклама та засоби масової інформації.

Підхід до методів викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах спортивного спрямування має бути зрозумілим та доступним у представленні всіх напрямів. Адже, відповідно до основного методологічного принципу Ради Європи, методи, що використовуються у вивченні, викладанні та дослідженні мов, мають розглядатися з точки зору їх найбільшої ефективності для досягнення цілей, узгоджених із потребами студентів у їх соціальному контексті. Ефективність викладання обумовлюється мотивацією та особливостями студентів, так само, як і природою людських та матеріальних ресурсів, що можуть бути застосовані.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Курс іншомовної спортивної комунікації має бути доповнений різними складовими, що відображають особливості професійного спортивно-спілкування. Пріоритетами у навчанні іноземної мови для міжнародного спортивного спілкування мають бути знання особливостей національного характеру та норм комунікативної поведінки народу, з яким передбачається встановлення стосунків у сфері спорту, а також сформовані у процесі вивчення іноземної мови навички поважного ставлення до представників інших культур, позбавлення культуру етноцентризму та готовність до взаєморозуміння та співпраці у галузі спорту.

Список літератури:

1. Бакаєва Г.С. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г.С. Бакаєва, О.А. Борисенко. – К., 2005. – 119 с.
2. Гришкова Р.О. Формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей: монографія / Р.О. Гришкова. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 424 с.
3. Сіразєєва А.Ф. Інноваційні технології викладання іноземної мови у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / Ф.Ф. Сіразєєва, Л.А. Валєєва, А.Ф. Морозова // Електронний навчальний журнал «Сучасні проблеми науки та освіти». – Режим доступу: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=17983> (дата звернення 22.01.2018).
4. Вєрба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л.Г. Вєрба. – Харків: Вид-во «Нова книга», 2003. – 203 с.
5. Коптілов В. Теорія і практика перекладу / В. Коптілов. – К., 2003. – 185 с.

Тєличко М.В., Абрамив О.В.

Львовский государственный университет физической культуры

Гайдук М.С.

Национальный университет «Львовская политехника»

ПРОБЛЕМАТИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В СФЕРЕ СПОРТИВНОЙ КОММУНИКАЦИИ

Аннотация

В статье рассматриваются главные проблемы преподавания иностранного языка в высших учебных заведениях спортивного направления. Особое внимание уделяется инновационным методам преподавания и усовершенствования иностранной спортивной коммуникации.

Ключевые слова: профессиональное общение, спортивная сфера, иностранная спортивная коммуникация, высшее учебное заведение спортивного направления.

Telychko M.V., Abramiv O.V.

Lviv State University of Physical Culture;

Haiduk M.S.

Lviv Politechnic National University

THE PROBLEMS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN THE SPHERE OF SPORTS COMMUNICATION

Summary

The article deals with the main problems of teaching a foreign language in higher educational institutions of physical culture. Special attention is drawn to the innovative methods of teaching and improving international sports communication.

Keywords: professional communication, education, foreign language, sports communication, higher educational institution of physical culture.